

TERRORISTA ROBBANTÁSOK: A KEZDETEK

Dr. KOVÁCS Zoltán, PhD., egyetemi docens
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

A terrorista robbantások során alkalmazott robbanóanyagok és robbantási technológia jelentős mértékben eltér a katonai robbantástechnikában alkalmazottaktól. A robbantások célkitűzése és célpontjai is eltérőek.

A szerző megpróbálja bemutatni a terrorista célú robbantások történetét, ismertetni a terrorista robbantások speciális technológiáját és módszertanát, annak kialakulását és a múltban leggyakrabban alkalmazott robbantási módszereket.

Explosives used during terrorist blasting and the blasting technique have several special features compared to conventional military or civilian blasting methods. The aim, the targets also show significant differences.

The author of this article tries to show a picture about history of terrorist blasting, detail the special features of early terrorist techniques and introduce the most frequent methods and explosives used by terrorist groups in the far and near past.

Az a jelenség, melyet napjainkban terrorizmusnak nevezünk, az ókor óta jelen van az emberiség történelmében. Ugyan a céljai, eszközei és jellege folyamatosan változott, azonban az alap – vagyis a fanatista harc a szent cél elérése érdekében, a sokkal erősebb „gonosz” ellen – mindig ugyanaz marad.

A terrorizmus az erőszak alkalmazásának, vagy az azzal való fenyegetésnek olyan stratégiája, melynek elsődleges célja félelem, zavar keltése és ennek

révén meghatározott politikai, gazdasági eredmények elérése, vagy a hatalom megszerzése, megtartása. A félelemkeltés az erőszak minden formájával együtt jár, azonban a terrorizmus esetében ez a viszony fordított, az erőszak közvetlen áldozatai sokszor csak szimbolikus kapcsolatban állnak az akció valódi céljával, kiválasztásuk másodlagos jelentőségű, legtöbbször véletlenszerű. A terrorcselekmények elkövetői lehetnek egyének, szervezett csoportok, vagy államok.

A terrorizmus több évszázados múltra tekint vissza, mint nemzetközi jelenség, hiszen az első szervezett, felfegyverzett terrorista akciót elkövető csoportról már XI. századi források is beszámolnak. Hasissal elbódított fiatalok követték el merényleteket a Hegyi Öreg parancsszavára a Kaszpi-tenger déli partján. Ezt a csoportot az abbászida kalifák hosszú időn keresztül eredmény nélkül kísérelték meg felszámolni, s tevékenységük a XIII. században a mongol hódítás hatására szűnt csak meg. Egy másik nevezetes terrorcsoport az 1326-tól 1835-ig működött „thug”-ok, („orgyilkosok”) szervezete, akik egyes becslések szerint mintegy 8 millió ember halálát okozták Indiában.

1855-ben III. Napóleon, francia császár (1852-1870) ellen követték el merényletet. Ennek a merényletnek – a történelemben először – már nemzetközi jogi következményei is voltak, ugyanis a merénylők a sikertelen merénylet követően Belgiumba menekültek. Belgium a franciák követeléseire sem volt hajlandó a tetteseket kiadni. 1856-ban viszont törvényt hoztak, mely szerint külföldi államfő vagy annak családja ellen elkövetett merénylet nem tekinthető politikai bűncselekménynek, így az elkövetők kiadhatók. A belga klauzulának nevezett törvényt ezután több ország és a nemzetközi terrorizmus ellen küzdő többoldalú egyezmény is beépítette jogrendszerébe.

A terrorizmus 20. századi új korszakát a politikai gyilkosságok intézményesülése jelentette. Európában, Oroszországban, Észak-Amerikában és Ázsiá-

ban több száz politikai személyiséget gyilkoltak meg ideológiai, vallási okokból kifolyólag. A terrorakciók egyik legfontosabb közös jellemzője, hogy a célszemélyeken kívül ártatlanok csak ritkán haltak meg a támadásban.

Sándor jugoszláv királyt és vendéglátóját, Barthou külügyminisztert horvát usztasák gyilkolták meg 1934-ben, Marseille-ben. Az esemény miatt felvetődött egy nemzetközi egyezmény megkötésének szükségességének, amelynek a kidolgozó bizottságának többek között Magyarország is tagja volt. 1937-ben, a terrorizmus megelőzéséről és megbüntetéséről szóló tervezet kimondta, hogy a terrorizmus elleni küzdelemben az államok közös feladata. Bár 24 állam aláírta ezt az egyezményt, de csak egyetlen ország erősítette meg: INDIA, így az soha nem lépett hatályba.

Az ENSZ alapokmánya is foglalkozik a terrorizmussal. 1950. december 12-én az Európa Tanács tagállamai egy Terrorizmus megsemmisítésére hozott európai konvenciót adtak ki. 1954-ben az ENSZ közgyűlésen egy olyan kódexet fogadtak el, mely nemzetközi bűncselekménynek minősíti, ha egy állam hatóságai más államban terrorcselekményt követnek el, vagy eltűrik más állam ellen kifejtendő terrortevékenység saját területükön történő megszervezését. 1972 óta foglalkozik az ENSZ nemzetközi terrorcselekmények elkövetőinek üldözésével, az 1980-as közgyűlés óta vizsgálja az egyének által elkövetett terrorista merényleteket.

A TERRORSZERVEZETEK ÁLTAL ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

Az, hogy hol, milyen jellegű terrorizmus alakul ki, az elsősorban az adott ország gazdasági, politikai, társadalmi berendezkedésétől függ. A terrorszervezetek, működjenek bárhol is a világon, három jól körülírható csoportba sorolhatóak be, bár megjegyzendő, hogy csak bizonyos eltérésekkel. Ezen osztályozás

szerint az első csoportba a nemzeti szeparatista, a másodikba a politikai ideológiai, míg a harmadikba a vallási fanatikus terrorszervezetek tartozhatnak bele. A fenti sajátosságok, amelyek a különböző kontinensek terrorszervezeteit különböztetik meg egymástól, ha jobban megvizsgáljuk, korántsem tekinthetők lényegi terrorizmusbeli eltéréseknek, hiszen nem is annyira az egyes szervezetek céljaiban, eszközeiben vagy módszereiben mutatkoznak meg, hanem sokkal inkább az adott társadalom civilizációs vívmányainak a függvényei.

A terrorszervezetek, működjenek bármely országban, számos módszert alkalmaznak a céljaik elérése érdekében, de a legnagyobb gyakorisággal az alábbiakat:

- robbantásos akciók (különböző járművek, épületek, katonai objektumok felrobbantása, aknacsapdák telepítése, levélbombák küldése) és ennek sajátos formája, az öngyilkos merényletek (saját testre erősített robbanószerkezetek, robbanóanyaggal szerelt járművek célpontra vezetése);
- ún. hagyományos bűncselekmények elkövetése (bankrablás, zsarolás, emberrablás, megfélemlítés, gyilkosság, pénzbehajtás, kábítószer és fegyverkereskedelem);
- katonai vagy félkatonai műveletek (gerilla akciók, objektumok elfoglalása, hagyományos támadó- és védekező jellegű harctevékenység, területfoglalás, csapda, lesállítás, rajtaütés alkalmazása, kommandó típusú akciók, lakott települések elfoglalása, stb.).

TERRORISTA ROBBANTÁSOK

Bár a robbantóanyagok újkori története csak Alfred Nobel nevével fémjelvezve kezdődött, már 1605. október 26-án lelepleztek egy robbantásos merényletkísérletet. Annak érdekében, hogy a katolikus párti Guy Fawkes eltávolíthassa a protestáns-anglikán I. Jakab királyt a trónról, 36 hordóban 1632 kg fekete lőport helyezett el a parlament pincéjében a tűzifa és a rózse alatt. A Parlament

megnyitásának időpontjára, 1605. november 5-ére tervezett merényletet egy névtelen levél révén leplezték le és az összeesküvőket kegyetlen módon kivégezték. Bár a parlament pincéjébe a lőport egy ásott alagúton és egy szomszédos szenespince közel 3 méteres falának áttörésévei juttatták be, a parlamenti őrségnek semmi nem tűnt fel a bizonyára zajos műveletek során.

Az első terrorista célú robbantási kísérlet tehát megelőzte az első bányászati robbantást, mivel a világon először csak 1627. február 9-én robbantott fekete lőporral Weindl Gáspár tiroli bányamester és ezt megelőzően pedig 1621. augusztus 7-én, Görlitz közelében a szász választófejedelem kocsijának útját akadályozó nagy kőtömb szétrobbantásáról van feljegyzés.

Nobel a korábban felfedezett igen veszélyes nitroglicerint dinamittá „szelídítette”, amely viszonylag kezelésbiztos robbanóanyag. Elkészítette a biztonságos indításhoz (iniciáláshoz) szükséges robbantó gyutacsokat is. Ezzel elkezdődött a bűnös célzatú robbantások kora, kialakult a versenyfutás a robbantóanyagok fejlődéséből adódó robbantásos akciók, merényletek műszaki lehetőségei és a hatóságok biztonsági, megelőzési tevékenysége között.

A terrorista robbantások esetén élesen elválaszthatóak egymástól azok motívumai. A cselekmények irányulhatnak konkrét személyek ellen; lehetnek demoralizáló, zavartkeltő célzatúak; valamint általános célú (mindenkinek bűnhődni kell) terrorcselekmények.¹

Egyes emberek megtámadása esetén a robbanószerkezetet úgy igyekeznek elhelyezni, működésbe hozni, hogy az a konkrét célponthoz legközelebbi helyen történjen. Eszközei lehetnek a preparált csomagok, levek, melyeket az áldozatnak címeznek, továbbá a célpont gépkocsijában, lakásában elhelyezett robbanószerkezetek. Az emberi célpontok elleni, válogatás nélküli robbantások során a terroristák álcázott aknákat vagy időzített robbanószerkezeteket hagynak hátra.

---

¹ Bővebben lásd: Dr. Lukács László: Terrorrobbantás. – Detektor Plus III. évf. 5. szám. – 26-30. o.

A robbantásos merényletek „klasszikus” korszaka, melyben a merénylő viszonylagosan „testközeli” jelenléte is szükséges lehetett, a második világháborút követően befejeződött és megjelentek a nehezen megelőzhető távrobbantásos akciók, merényletek.

Az 1605 óta eltelt időszakban számszerűen mintegy 3000 robbantásos (sikertelen, ill. sikeres) merényletre került sor a háborús katonai jellegű akciókon kívül. Ha ezen időszak jelentős merényleteit kellene értékelni, kiderül, hogy a biztonsági követelmények nem voltak egyértelműen és részletesen kidolgozva, számos hiányosság – többek között az ellenőrzés felemássága, a célobjektumok sajátosságainak figyelmen kívül hagyása – idézte elő, járult hozzá a robbantásos akciók sikeréhez.

A véletlenszerű célpontválasztással a terrorizmus egy új korszaka köszöntött be, mely már osztársadalmi fenyegetésként volt értelmezhető, repülőgépetérítésekkel, csoportok elleni támadásokkal, épületek, gépjárművek felrobbantásával. Az 1970-es évek vége után újabb változásokat hozott: Európából ugyan kiszorultak a palesztin szervezetek, a megmaradt vörös brigádok és szeparatista mozgalmak (ETA, IRA, Korzikai Nacionalisták) azonban sokkal aktívabbá váltak. Ezalatt a Közel-Keleten bontogatni kezdte szárnyait a fundamentalista iszlámizmus, mely az új évezredre a terrorizmus egy új, minden eddiginél radikálisabb változatát honosította meg a földön, a vallási fanatista terrorizmust. Amerika, Ázsia, Európa, a Közel-Kelet, Afrika, és részben még Ausztrália lakosai is a saját környezetükben tapasztalhatták és tapasztalhatják meg ma is ezen új globális kihívás következményeit. A 2001. szeptember 11-ei amerikai támadás pedig a totalista terrorizmus szimbólumává vált.

A TERRORISTÁK ÁLTAL ALKALMAZOTT ROBBANÓANYAGOK ÉS SZERKEZETEK

A robbanóanyagokat azok felhasználási lehetőségei alapján a szakirodalmak különbözőképpen osztályozzák. A Köhler-Meyer-féle „Robbanóanyagok” című kiadvány² az alábbi felosztást tartalmazza: a robbanóanyagokat két alapvető csoportba sorolva megkülönböztet robbanóanyagokat és olyan ipari célú vegyi (robbanó) anyagokat, amelyeket nem robbanási feladatra alkalmaznak.

A robbanóanyagokat tovább bontva megkülönböztet *nagy hatóerejű* és *tolóhatású* robbanóanyagokat, valamint *pirotechnikai* anyagokat.

Ez utóbbiak közé tartoznak a különböző jelzőfények, füstkeltő, fény- és hangjelző elegyek; a tolóhatású anyagok közé pedig a lőszerekben alkalmazott (fekete lőpor, az egy-, két- és többkomponensű elegyek), illetve a rakétahajtóműveknél felhasznált (kétkomponensű, folyékony üzemanyagok, összetett elegyek) robbanóanyagok tartoznak.

A nagy hatóerejű robbanóanyagokat tovább osztályozva megkülönböztet elsődleges (iniciáló) robbanóanyagokat (ólomazid, ólomsztifnát, durranóhigany, tricin, stb.) és másodlagos robbanóanyagokat, amelyek közé a katonai és az ipari robbanóanyagok is tartoznak. Az ipari robbanóanyagok között említi az ANDO-t, a különböző szuszpenziókat, míg a katonai robbanóanyagok között a TNT, a hexogén, a nitropenta, tetril, torpex szerepel.

Ezzel szemben a robbantásokhoz felhasználható robbanóanyagokat a katonai szakirodalom³ három fő csoportba sorolja:

- iniciáló (indító);
- heves (brizáns) és;
- tolóhatású robbanóanyagok.

---

² Köhler, Joseph – Meyer, Rudolf: Explosives, Fourth, revised and extended edition, VCH, Germany, 1993.

³ Mű/213. Robbantási Utasítás., A HM kiadványa, 1973. – 5. o.

Az iniciáló robbanóanyagok (pl.: ólomazid, teneresz, durranóhigany) rendkívül érzékenyek a külső behatásokra, ezért elsősorban indító törltetekhez, gyutacsokhoz használjuk őket.

A heves robbanóanyagok már kevésbé érzékenyek, azonban nagyobb mennyiségű energia kifejtésére képesek, jobb a munkavégző képességük. A teljesítményük alapján a katonai gyakorlat a heves robbanóanyagokat további három csoportba osztja: a magas, a közepes és az alacsony hatóerejű robbanóanyagok csoportjába. Az elsőbe tartozik többek között a már említett hexogén és a tetril, közepes hatóerejű a trotil és a pikrinsav, míg az utolsó csoportba sorolhatók az ammóniumsálétromos alapanyagú robbanóanyagok (ammonitok, ammonálok, dinamodok).

A tolóhatású robbanóanyagokat elsősorban az különbözteti meg az előző két nagy csoporttól, hogy a robbanási átalakulás elsősorban égéssel valósul meg, mint a füstös és a füst nélküli lőpor esetében. Főleg gyújtózsínórokhoz, jelzőaknák tölteteként alkalmazzuk.

A robbantásos cselekmények döntő többségét elsősorban ipari előállítású (polgári vagy katonai rendeltetésű) robbanóanyagokkal követik el.⁴ A működtető szerkezet lehet teljesen egyedi kialakítású vagy iparilag gyártott más eszközből kiszerezelt mechanizmus.

A feketelőpor a legelső robbanószer volt az emberiség történelmében. Ennek ellenére a mai napig aktívan használják az élet számos területen, így a robbantásos merényleteknél is. Összetételét tág határokon belül lehet módosítani, így alkalmazási területe elég széles.

Régebben minden fegyverben feketelőport használtak, manapság csak elvétve találkozunk töltényekben hagyományos feketelőporral. Helyette ma már

---

⁴ Lukács László: Robbantásos merényletek elkövetésének lehetőségei Magyarországon., Hadtudományi Tájékoztató 1994/1. szám – 33-39. o.

NC alapú, úgynevezett füstnélküli lőport alkalmaznak. A feketelőpor toló hatású robbanószer, detonáció sebessége alacsony 500-800m/s-ig terjed. Égési tulajdonságait nagyban befolyásolják a fizikai paraméterei, pl.: szemcseméret, tömörítés mértéke. A kezdetekben még egyszerűen por alakban használták, de nagyon hamar rájöttek a tömörítés vagy kötőanyaggal való keverés előnyeire.

A ma kapható, vagy a termékekben felhasználásra kerülő feketelőport szinte mindig granulálják, és csak nagyon kivételes esetben használják "liszt" formában.

A feketelőpor három összetevőből áll: KNO_3 (kálium-nitrátból), faszénből és kénből. Ezeket sokféle arányban használják feketelőpor készítésre, hogy a célnak megfelelő égési tulajdonságú lőport kapjanak, de az egyik legáltalánosabb arány a 75/15/10 ($\text{KNO}_3/\text{C}/\text{S}$) összetétel, de elméletileg 73,9/14,6/11,5 lenne az "ideális".

A **trinitro-toluol** (más néven TNT vagy trotil) jelentős mennyiségben készül és mind ipari mind pedig katonai robbanóanyagként elterjedt. Elsőként 1863-ban Joseph Wilbrand német vegyész állította elő, aki még csak sárga festéknek használta. Mint lehetséges robbanóanyag még évtizedekig nem jöhetett számításba.

A német hadsereg 1902-ben alkalmazta először tüzérségi lövedékek töltésére. Az első világháború kitörésekor ugrásszerűen megnőtt az igény a trotilra, amelyet a vegyipar egyik oldalán sem volt képes kiszolgálni. A keresletet kielégítendő kísérletek kezdődtek a trotil robbanóanyag-keverékekben való alkalmazására. Ennek eredményeként született meg az ammónium-nitrát/trotil keverék, vagy rövidebb nevén amatol, amely mind a mai napig az egyik legnagyobb mennyiségben gyártott ipari robbanóanyag. A második világháborúban további kutatások során fejlesztették ki a trotil hexogénnel, oktogénnel és tetrillel alkotott különböző összetételű keverékeit, amelyeknek teljesítményét néhány százalék alumíniumpor hozzáadásával tovább lehetett fokozni

A TNT ma is az egyik legnagyobb mennyiségben alkalmazott ipari és katonai robbanóanyag. Óriási előnye az igen alacsony ütés- és dörzsérzékenysége, ami jelentősen csökkenti alkalmazásának kockázatát. Kristályai 80 °C-on megolvadnak, ezzel könnyen töltényezhető, formába önthető és keverhető egyéb robbanóanyagokkal. Bomlása és spontán detonációja csak jóval e hőmérséklet felett következik be. A TNT nem higroszkópos és nem is oldódik vízben, ezért ebből a szempontból gond nélkül tárolható nedves környezetben. Stabilitása is kiváló a többi brizáns robbanóanyaggal való összehasonlításban. Habár tiszta TNT beszerezhető többféle méretben, leginkább különféle összetételű robbanóanyag keverékekben kerül alkalmazásra. Terrorista célú robbantások során elsősorban préselt formában alkalmazzák, esetenként akár több tíz kilogramm robbanóanyagot helyezve különböző gépjárművekbe, majd azt öngyilkos merénylőként a célra vezetve, vagy távrobbantással hozzák működésbe.

A **semtex** egy nagyerejű plastik robbanószer, amelyet az 1960-as évek végén fejlesztettek ki Csehszlovákiában. A semtexet először a VCHZ Synthesia, majd 1988 után az Explosia gyártotta brnó-i üzemében, a mai Csehország területén. A semtex egy sokoldalú robbanószer, amelyet főleg az alábbi területen alkalmaznak: ipari felhasználás (például bontás, fémek erősítése) ; katonai felhasználás (aknák); terrorista célú robbantások.

A semtexet meglehetősen nehéz volt felderíteni, mivel a jellegzetes kémiai ujjlenyomatát fel nem ismerték. Ebből az okból ezt az anyagot több robbantásos merényletben is használták, ami tovább növelte népszerűségét. Nagyjából 250 grammnyi robbanóanyag elég egy nagyméretű repülőgép törzsének elpusztításához.

1988-ban, a lockergie-i katasztrófa során egy Boeing 747-es repülőgépet semmisítettek meg, a líbiai merénylők későbbi vallomása szerint kb. 312 gramm használatával. A robbanóanyagot a gép elején helyezték el, egy bőröndbe zárt

dobozban. A gép a bomba robbanásakor nagy magasságban repült, és a robbanás illetve a robbanást követő légnyomás-különbség darabokra szaggatta a gépet.

Számos robbanóanyag-típust alkalmaztak és alkalmaznak napjaink terroristái, azonban az egyik legveszélyesebbnek a **TATP (triaceton-triperoxid)** tekinthető. Az anyagot, amelyet a terroristák és a vegyészek is csak úgy emlegetnek, mint a Sátán anyja, szinte egyetlen reptéri biztonsági berendezés nem képes észlelni – akkora mennyiség elég belőle, amely belefér egy fogkrémes tubusba.

Ezt készültek használni a londoni repülőmerényletek lebukott végrehajtói az utasszállító gépek felrobbantására. A TATP különböző folyadékokból viszonylag egyszerűen összeállítható, végső formájában fehér színű, kristályos anyag, amely előállításában akár véletlenül is könnyen felrobbanhat, de a szándékos detonációhoz is elég az a mechanikai hatás, amelyet például egy golyóstoll kattánása okoz. Gyűrűs molekulájú, szerves, peroxid-vegyület. Nem szükséges hozzá külön gyújtószerkezet vagy iniciátor robbanóanyag, érzékenysége miatt nyílt lángra, súrlódásra, rázkódásra, ütődésre, magasabb hőmérsékletre is berobban. Pár gramm alatti mennyiséget begyűjtve egyszerűen elég, nagyobb adagban azonban már robban.

Mivel nem tartalmaznak nitrogént, nem észlelik őket sem a határőrség és a biztonsági szervek bombadetektorai, sem a különlegesen kiképzett kutyák. A nyomozók szerint a londoni repülőmerényletek kitervelői három különböző – hivatalosan meg nem nevezett – folyadékot készültek a fedélzetre csempészni üdítős flakonokban, és azt tervezték, hogy a repülőgépeken keverik össze az összetevőket.

A TATP kifejezetten instabil, külső hatásokra könnyen felrobbanhat, könnyebben, mint a hírhedt nitroglicerin. Mivel az 1895-ben felfedezett TATP előállításához szükséges filléres összetevők bármelyik háztartási boltban beszerezhetők, a receptek pedig az Interneten is elérhetők, a triaceton-triperoxid a ter-

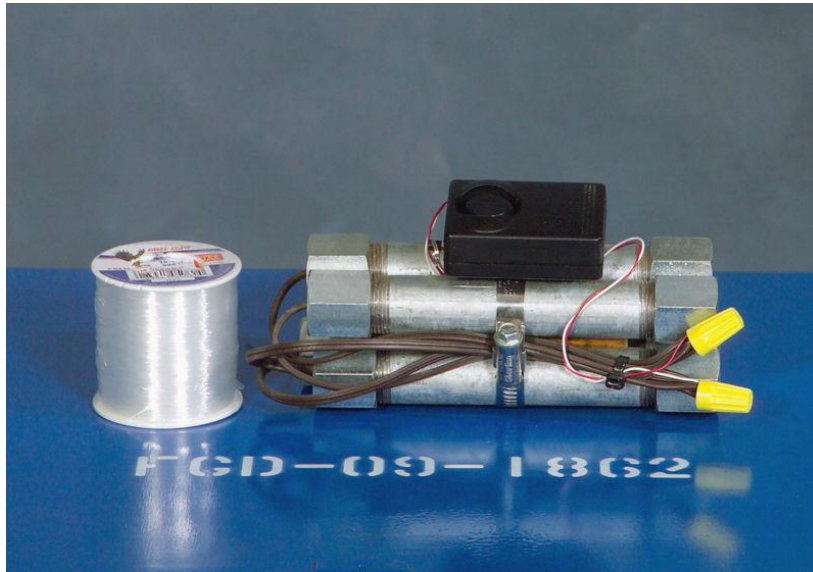
roristák kedvelt eszköze, annak ellenére, hogy a szakértők szerint vegyészeti ismeretekkel nem rendelkező amatőrök nagy valószínűséggel belehalnak a kísérletezésbe.

1. ábra: TATP kereskedelmi forgalomban beszerezhető alkotórészei

A robbantásos merényleteknél nagy gyakorisággal használt robbanószerkezet a **csőbomba**. Előnye, hogy könnyű elkészíteni, ugyanakkor viszonylagosan nagy romboló hatással bír. Nevét alakjáról, valamint arról kapta, hogy általában egy csövet használnak fel, amelynek mindkét végét lezárják, és az egyik végébe helyezik el a gyújtószerkezetet.

A cső belsejébe általában házilagosan készített robbanóanyagot tesznek, gyakran szegekkel és olyan fémdarabokkal kibélelve, amelyek a repeszhatás növelésére szolgálnak. A pusztító erő növelésének érdekében sokszor a csövet is több helyen befűrészelik, meggyengítik. A működtető szerkezet lehet időzített vagy távirányítású, de mozgásérzékelővel vagy fényérzékelővel is összekapcsolható.

2. ábra: Csőbomba

Jelenleg egy civilizációk közti konfliktus eszkalálódásának vagyunk tanúi, ahol a béke és a fanatizmus követői harcolnak egymás ellen. A „mit hoz a jövő?” kérdésre pontos választ nem lehet adni, azonban a terrorizmus egy minden eddiginél pusztítóbb formájának veszélye már most is reális kihívást jelent, amely pedig az ABV, vagyis a nukleáris, biológiai és vegyi terrorizmus szörnyűsége. Sok elemző már nem azt a kérdést teszi fel, hogy bevethetnek-e a terroristák nukleáris fegyvert, hanem azt, hogy mikor.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Mű/213. Robbantási Utasítás, A HM kiadványa, Budapest, 1973.

KÖHLER, Joseph – MEYER, Rudolf: Explosives, Fourth, revised and extended edition, VCH, Germany, 1993.

LUKÁCS László: Robbantásos merényletek elkövetésének lehetőségei Magyarországon, Hadtudományi Tájékoztató 1994/1. szám

Dr. LUKÁCS László: Terrorrobbantás - papírsárkány, vagy reális fenyegetés? = Detektor Plus III. évf. 5. szám, 1996/4. (pp. 26-30.)

<http://www.terrorizmus.hu> weblap